

Briuselis, 2020 m. gruodžio 17 d.
(OR. en)

14167/20

ENV 820
COMPET 645
AGRI 482
TRANS 613
MI 583
IND 279
CONSOM 223
ECOFIN 1167
ENER 503
RECH 533
SAN 482
MARE 38
SOC 821
CHIMIE 67
ENT 155

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2020 m. gruodžio 17 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13852/20 + COR 1
Komisijos dok. Nr.: 6766/20 + ADD 1 - COM(2020) 98 final

Dalykas: Žiedinio ir žalio atsigavimo užtikrinimas
– Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema; jas Taryba patvirtino 2020 m. gruodžio 17 d. įvykusiame 3782-ame posėdyje.

**Žiedinio ir žalio atsigavimo užtikrinimas
– Tarybos išvados –**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA:

2020 m. liepos 21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl daugiametės finansinės programos ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės „Next Generation EU“¹;

2019 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl klimato kaitos²;

Komisijos komunikatus:

- „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“³;
- „Europos žaliasis kursas“⁴;
- „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“⁵;
- „Naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas, kuriuo siekiama švaresnės ir konkurencingesnės Europos“⁶;
- „Atsparumo, susijusio su svarbiausiosiomis žaliavomis, didinimas. Kaip siekti didesnio saugumo ir tvarumo?“⁷;
- „Cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti. Aplinkos be toksinių medžiagų kūrimas“⁸;

-
1	Dok. EUCO 10/20.
2	Dok. EUCO 29/19.
3	Dok. 15011/18 - COM(2018) 773 final.
4	Dok. 15051/19 + ADD 1 - COM(2019) 640 final.
5	Dok. 8136/20 - COM(2020) 456 final.
6	Dok. 6766/20 + ADD 1 - COM(2020) 98 final.
7	Dok. 10435/20 - COM(2020) 474 final.
8	Dok. 11976/20 + ADD 1 - COM(2020) 667 final.

- „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija „Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“⁹;
- „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“¹⁰;
- „Nauja Europos pramonės strategija“¹¹ ir „Tvarios ir skaitmeninės Europos MVĮ strategija“¹²;
- „Kliūčių bendrojoje rinkoje nustatymas ir šalinimas“¹³ ir „Ilgalaikis geresnio bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo veiksmų planas“¹⁴;
- „Europos skaitmeninės ateities formavimas“¹⁵ ir „Europos duomenų strategija“¹⁶;

ankstesnes Tarybos išvadas dėl žiedinės ekonomikos, visų pirma 2018 m. birželio 25 d. išvadas „ES žiedinės ekonomikos veiksmų plano įgyvendinimas“¹⁷ ir 2019 m. spalio 4 d. išvadas „Didesnis žiediškumas. Perėjimas prie tvarios visuomenės“¹⁸;

2019 m. birželio 26 d. Tarybos išvadas „Siekiant Sąjungos tvarios cheminių medžiagų politikos strategijos“¹⁹;

2020 m. spalio 23 d. Tarybos išvadas „Biologinė įvairovė. Būtinybė skubiai imtis veiksmų“²⁰;

2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos išvadas „Skaitmeninimas aplinkos labui“²¹;

⁹ Dok. 8219/20 + ADD 1 - COM(2020) 380 final.

¹⁰ Dok. 8280/20 + ADD 1 - COM(2020) 381 final.

¹¹ Dok. 6782/20 - COM(2020) 102 final.

¹² Dok. 6783/20 - COM(2020) 103 final.

¹³ Dok. 6779/20 - COM(2020) 93 final.

¹⁴ Dok. 6778/20 - COM(2020) 94 final.

¹⁵ Dok. 6237/20 - COM(2020) 67 final.

¹⁶ Dok. 6250/20 - COM(2020) 66 final.

¹⁷ Dok. 10447/18.

¹⁸ Dok. 12791/19.

¹⁹ Dok. 10713/19.

²⁰ Dok. 12210/20.

²¹ Dok. 14169/20.

Europos Parlamento rezoliucijas „Efektyvus išteklių naudojimas. Žiedinės ekonomikos kūrimas“, dėl Ekologinio projektavimo direktyvos (2009/125/EB) įgyvendinimo (2018 m. gegužės 31 d.), dėl Europos žaliojo kurso (2020 m. sausio 15 d.) ir dėl cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti (2020 m. liepos 10 d.);

JT GA rezoliuciją „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“, darnaus vystymosi tikslus (DVT), 4-osios JT aplinkos asamblėjos (UNEA-4) ministrų deklaraciją, kurioje pasaulio bendruomenė susitarė skatinti tvaraus vartojimo ir gamybos modelius pasitelkiant žiedinę ekonomiką, UNEA rezoliuciją 2/8 dėl tvarios gamybos ir tvaraus vartojimo, Rezoliuciją 4/1 dėl novatoriškų būdų, taikomų siekiant užtikrinti tvarų vartojimą ir tvarią gamybą, Rezoliuciją 4/6 dėl jūrą išmetamų plastiko šiukšlių ir mikroplastiko, Rezoliuciją 4/9 dėl taršos vienkartiniais plastikiniais gaminiais ir rezoliucijas 2/7 ir 4/8 dėl patikimo cheminių medžiagų valdymo ir atliekų tvarkymo;

Kelyje į atsigavimą po COVID-19 pandemijos

1. PABRĖŽIA, kad svarbu po COVID-19 pandemijos tvariai atkurti mūsų ekonomiką ir visuomenę; todėl AKCENTUOJA, kad svarbu iš pat pradžių nustatyti tinkamą kryptį, vadovaujantis Europos žaliuoju kursu, kaip veiksmų gairėmis siekiant žiedinės ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, kuri būtų atspari, konkurencinga ir saugi, kurioje būtų apsaugota, atkuriamą ir tausiai naudojama biologinė įvairovė, taip pat būtų užtikrinta nulinė tarša, ekonomikos augimas būtų atsietas nuo išteklių naudojimo, būtų atsižvelgiama į skirtingą valstybių narių pradinę padėtį bei jų ypatumus ir būtų užtikrinta teisinga pertvarka nieko nepaliekant nuošalyje;
2. PABRĖŽIA Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės („Next Generation EU“) ir daugiametės finansinės programos (DFP) svarbą kuriant darbo vietas ir atitaisant tiesioginę COVID-19 pandemijos padarytą žalą, kartu tvirtai nustatant Sąjungos kryptį tvaraus ir atsparaus atsigavimo link, remiant veiksmingą, teisingą ir socialiai subalansuotą Europos žaliojo kurso politikos tikslų įgyvendinimą ir užtikrinant ES išlaidų suderinamumą su žalos nedarymo principu ir Paryžiaus susitarimo tikslais;

3. PRIPAŽISTA esminį perėjimo prie žiedinės ekonomikos vaidmenį skatinant konkurencingumą, inovacijas, darbo vietų kūrimą ir gerovę, nes taip puoselėjami žiediniai verslo modeliai ir pirkimų praktika, verslumas ir moksliniai tyrimai, prailginamas produktų naudojimo etapas, padidinama produktų, pastatų ir turto vertė ir funkcionalumas, užkertamas kelias išteklių išekvojimui ir atliekų susidarymui ir toliau gerinamas atliekų tvarkymas taikant atliekų hierarchiją, sukurama gerai veikianti netoksinių, aukštos kokybės antrinių žaliavų bendroji rinka ir naudojamos duomenų bei skaitmeninės technologijos; PABRĖŽIA, kad taip gali būti sutrumpintos ir diversifikuotos tiekimo grandinės ir sumažinta strateginė priklausomybė nuo pirminių, ypač neatsinaujinančiųjų, išteklių, o tai padidins ES strateginį savarankiškumą ir atsparumą, kartu išsaugant atvirąją ekonomiką;
4. PRIMENA, kad mūsų ekonomikos augimo atsiejimas nuo išteklių naudojimo ir perėjimas prie žiedinių gamybos ir vartojimo sistemų padės pasiekti JT Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. nurodytų darnaus vystymosi tikslų ir ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, pakeisti biologinės įvairovės nykimo tendenciją į priešingą tendenciją, išsaugoti ir atkurti ekosistemas ir jų paslaugas, padidinti išteklių naudojimo efektyvumą ir sukurti aplinką be toksinių medžiagų, tokiu būdu išlaikant tokį išteklių naudojimo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio poveikį, kad nebūtų viršyti planetos resursai, ir sudarant sąlygas mums įvykdyti savo pareigą ateities kartoms, ir RAGINA Komisiją bei valstybes nares siekti visiškai žiedinės ekonomikos;
5. YPAČ PALANKIAI VERTINA naująjį Žiedinės ekonomikos veiksmų planą (CEAP), kaip vieną iš pagrindinių Europos žaliojo kurso ramsčių, kuris yra itin svarbus siekiant ekonomikos atgaivinimo ir tvaraus augimo;
6. PABRĖŽIA, kad naujame CEAP svarbu sutelkti dėmesį į tvarių gaminių politiką, pagrindines gaminių vertės grandines ir atliekų prevenciją, ir VERTINA tai, kad daugelis jame nurodytų veiksmų atspindi 2019 m. spalio 4 d. Tarybos išvadose dėl žiedinės ekonomikos pateiktus raginimus ir rekomendacijas;

7. RAGINA Komisiją kuo greičiau pradėti veiksmus ir pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, nustatytus CEAP, laikantis sutartų geresnio reglamentavimo principų²², visų pirma atliekant išsamius poveikio vertinimus, ir skirti reikiamų išteklių jo įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimui ir palengvinimui, be kita ko, laiku pateikiant reikiamus įgyvendinimo dokumentus ir gaires, taip pat reguliariai teikiant įgyvendinimo pažangos ataskaitas valstybėms narėms; PRIPAŽĮSTA, kad rengiant naują politiką ir teisėkūros priemones pagal CEAP turėtų būti atsižvelgiama į specifinius iššūkius, su kuriais susiduria salos; PRIPAŽĮSTA valstybių narių vaidmenį įgyvendinant ir papildant CEAP savo veiksmais ir investicijomis nacionaliniu lygmeniu;
8. RAGINA suderintu būdu rengti ir įgyvendinti skirtingas politikos kryptis; ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad, pagrindžiant naujame CEAP nustatytus pagrindinius veiksmus, laikantis JT darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimo, turi būti nustatytos aiškos sąsajos su atitinkamomis esamomis ir būsimomis strategijomis, susitarimais ir iniciatyvomis, visų pirma pagal Žaliąjį kursą, bet juo neapsiribojant; PABRĖŽIA, kad pagrindžiant pagrindinius veiksmus yra svarbu, kad administracinė ir ekonominė našta išliktų proporcinga;

Siekti, kad tvarūs gaminiai taptų norma

(Tvarių produktų projektavimas)

9. PALANKIAI VERTINA Komisijos paskelbtą iniciatyvą teikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurie būtų dalis visapusiškos ir integruotos tvarių gaminių politikos sistemos, kuria būtų skatinamas poveikio klimatui neutralumas, energijos ir išteklių naudojimo efektyvumas ir netoksinė žiedinė ekonomika, taip pat būtų apsaugoma visuomenės sveikata ir biologinė įvairovė, o vartotojams ir viešiesiems pirkėjams suteikiama galių ir užtikrinama apsauga;

22 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

10. PABRĖŽIA, kad gaminių tvarumo principai tvarių gaminių politikos sistemoje turi būti grindžiami gyvavimo ciklo požiūriu, pagal kurį būtų mažinamas poveikis aplinkai, maksimaliai išlaikoma vertė, pirmenybė teikiama patvaresniems produktams, o medžiagos kuo ilgiau išlaikomos ekonomikos cikle (persvarstyti, atsisakyti, pakartotinai naudoti, sumažinti, sutaisyti, perprojektuoti ir perdirbti), kartu atsižvelgiant į socialinius aspektus; šiame kontekste RAGINA Komisiją pateikti pasiūlymus siekiant užtikrinti, kad projektuojant Europos rinkai pateiktinus produktus šie žiediško principai būtų derinami su saugių cheminių medžiagų, kurios jau kuriamos kaip tvarios, ir efektyvaus energijos vartojimo principu, kartu užtikrinant jų kokybę, veiksmingumą ir produktų saugą; RAGINA Komisiją kartu su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais parengti atitinkamus perdirbtų medžiagų kiekio produktų sudėtyje tikrinimo metodus ir spręsti, kai tinkama, privalomo perdirbtų medžiagų kiekio konkrečių grupių produktų sudėtyje klausimą;
11. RAGINA Komisiją spręsti, remiantis poveikio vertinimu, „perteklinio vartojimo“ ir tam tikrų vienkartinų gaminių mažinimo klausimą, taip pat spręsti pirmalaikio nusidėvėjimo, ypač elektros ir elektroninių prietaisų, įskaitant programinę įrangą, pirmalaikio nusidėvėjimo, problemą; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą nustatyti draudimą sunaikinti neparduotas ilgalaikio naudojimo prekes, išskyrus atvejus, kai yra pateisinamų priežasčių;
12. ITIN PALANKIAI VERTINA Komisijos įsipareigojimą kuo labiau sumažinti susirūpinimą keliančias medžiagas produktų sudėtyje ir, kiek įmanoma, jas pakeisti kitomis; REMIA žiediško didinimą aplinkoje be nuodingų medžiagų; RAGINA Komisiją stiprinti saugą ir tvarumą projektuojant, kaip principą, nes taip būtų taip pat skatinamos tolesnės inovacijos ir patikimas cheminių medžiagų valdymas ir atliekų tvarkymas; AKCENTUOJA produktų saugos svarbą, be kita ko, vengiant į produktų, visų pirma nebūtino naudojimo produktų, sudėtį įtraukti susirūpinimą keliančias medžiagas ir užtikrinant lengvą prieigą prie informacijos apie cheminę sudėtį visą produkto gyvavimo ciklą, įskaitant atliekų tvarkymo subjektams ir vartotojams jų prašymu pateikiamą informaciją;

13. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pateikti pagrindinę teisėkūros iniciatyvą siekiant išplėsti Ekologinio projektavimo direktyvos taikymo sritį, kad joje nustatyta sistema būtų taikoma platesniam produktų asortimentui; RAGINA Komisiją parengti naujus kriterijus, pagal kuriuos būtų siekiama užtikrinti visų pirma išteklių ir medžiagų naudojimo efektyvumą ir netoksinių medžiagų ciklus, kartu toliau darant pažangą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumu ir atsižvelgiant į konkrečių produktų ypatumus ir užtikrinant produktų saugą; PABRĖŽIA, kad šie kriterijai turi būti konkretūs ir juos turi būti galima patikrinti;
14. PABRĖŽIA, kad vykdant ekologinio projektavimo kriterijų nustatymo procesą turi būti visapusiškai atsižvelgiama į produktų ir rinkos pokyčius, todėl jis turėtų tapti veiksmingesnis, vengiant nereikalingo vėlavimo ir administracinės naštos; PRIMYGTINAI RAGINA Komisiją paspartinti šį procesą ir per trejus metus užbaigti darbą dėl visų produktų grupių;
15. PAŽYMI, kad produkto aplinkosauginis pėdsakas potencialiai gali tapti vienu iš įvairių produktų politikos priemonių pagrindinių metodų ES ir tvarių gaminių sistemos pagrindu, taip pat atsižvelgiant į kitas tinkamas metodikas;
16. RAGINA Komisiją išnagrinėti potencialą, susijusį su naujais verslo modeliais, kurie galėtų optimizuoti produktų ir paslaugų efektyvumą ir tvarumą visoje vertės grandinėje, kaip, pavyzdžiui, dalijimasis produktais, jų išperkamoji nuoma, atnaujinimas, produktų pateikimas kaip paslauga arba jų, kaip naudotų prekių, pateikimas, taip pat išnagrinėti potencialą, susijusį su gamintojų atsakomybės ir paramos modeliais, kartu pripažįstant itin svarbų MVĮ ir vartotojų vaidmenį taikant šiuos naujus verslo modelius; AKCENTUOJA Europos taisymo sektoriaus ekonominį ir darbo vietų kūrimo potencialą;

(Galių suteikimas vartotojams ir viešiesiems pirkėjams)

17. PABRĖŽIA, kad reikia teikti išsamią, patikrinamą, standartizuotą ir lengvai prieinamą informaciją apie produktų tvarumą (pavyzdžiui, skaitmeniniais formatais), kad būtų užkirstas kelias ekologiniam manipuliavimui ir laikomasi komercinių paslapčių bei intelektinės nuosavybės principų; todėl RAGINA Komisiją nustatyti produktams taikomus aplinkosauginės informacijos reikalavimus, įskaitant jų taisomumą, ir išnagrinėti galimybę įvesti ekologinį reguliavimo ženklą;

18. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą nustatyti „teisę į remontą“, pagal kurią vartotojams būtų sudarytos sąlygos gauti taisymo paslaugas pagrįsta kaina; PABRĖŽIA, kad reikia stiprinti vartotojų teises siekiant skatinti produktų patvarumą; PABRĖŽIA, kad bet kokie nauji patvarumo reikalavimai turėtų būti grindžiami reikalavimais, jau nustatytais atitinkamuose ES ekologinio ženklo komisijos sprendimuose, dokumentų dėl ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo rinkinyje (pvz., galimybė įsigyti atsarginių dalių, taisymo ir eksploatavimo informacija, išmontavimas naudojant visiems prieinamus įrankius ir t. t.), šiuos reikalavimus taikant ir atitinkamų kategorijų produktams bei didinant jų užmojus;
19. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą užtikrinti, kad ekologiškumo teiginiai būtų pagrįsti poveikiu aplinkai visą produktų gyvavimo ciklą, naudojant produktų aplinkosauginius pėdsakus ir kitus gyvavimo ciklu grindžiamus metodus; PRAŠO Komisijos šiame kontekste taip pat apsvarstyti esamas priemones, pavyzdžiui, aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą ir aplinkosaugines gaminio deklaracijas, kiek tai susiję su įmonių viena kitai teikiama informacija, kartu pirmenybę teikiant tam tikriems įrodytiems ir gerai žinomiems nustatytiems europiniams ir nacionaliniams I tipo ekologiniams ženklams;
20. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pabrėžti žiedinių produktų ir paslaugų viešųjų pirkimų svarbą skatinant žiedines rinkas ir investicijas ir PRITARIA, kiek tinkama ir įmanoma, privalomiems žaliųjų viešųjų pirkimų kriterijams, grindžiamiems gyvavimo ciklo poveikio analizėmis ir tikslais, ir pabrėžia, kad reikia teikti ataskaitas ir vykdyti stebėseną siekiant įvertinti žaliųjų viešųjų pirkimų politikos rezultatus, kartu kuo labiau sumažinant administracinę naštą; PABRĖŽIA atitinkamo mokymo svarbą;

(Gamybos procesų žiediškas)

21. PRIMENA žiedinės ekonomikos svarbą siekiant ES pramonės strategijos tikslų; todėl PALANKIAI VERTINA į šią strategiją įtrauktus veiksmus, kuriais žiedinės ekonomikos principai integruojami į visas ES pramonės šakas, kartu užtikrinant, kad didesnis žiediškas būtų naudingas ES pramonės konkurencingumui;

22. PALANKIAI VERTINA Komisijos pranešimą, kad ji įvertins tolesnio pramonės procesų žiediško skatinimo galimybes vykdydama Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyvos²³ ir geriausių prieinamų gamybos būdų informacinių dokumentų peržiūrą, taip pat paaiškins atliekų teisės aktų taikymą; REMIA Komisijos pastangas plėsti ES aplinkosaugos technologijų tikrinimo sistemą ir didinti jos matomumą;
23. PALANKIAI VERTINA atnaujintą ES bioekonomikos strategiją²⁴ ir tai, kad joje dėmesys sutelktas į žiedinės ekonomikos integravimą visuose sektoriuose, kuriuose naudojamos biologinės medžiagos, ir PRIPAŽISTA, kad žiedinė bioekonomika gali padėti kurti naujus didelės vertės produktus, kurie būtų gaminami iš tinkamų pramonės atliekų ar šalutinių produktų; ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, jog biologiniai produktai ir medžiagos, kad ateityje atliekų svarbų vaidmenį, turi būti, kaip ir visi kiti produktai, saugūs aplinkai ir turi netrukdyti atliekų srautų perdirbimui ar atliekų prevencijos priemonių taikymui; PABRĖŽIA, kad reikia taikyti viso gyvavimo ciklo metodikas siekiant nustatyti jų poveikį aplinkai ir energijos suvartojimui;
24. RAGINA investuoti į Europos pajėgumus taikyti žiedinės ir uždarojo ciklo sistemas, ypatingą dėmesį skiriant energijai ir ištekliams imlių medžiagų perdirbimui, svarbiausiosioms žaliavoms ir susijusių būtinų tvarių technologijų plėtojimui;

Strateginiai požiūriai dėl pagrindinių vertės grandinių

(Bendrieji aspektai)

25. PRITARIA TAM, kad CEAP dėmesys sutelkiamas į siūlomas septynias didelio poveikio vertės grandines, nes jos sudaro didelę ES ekonomikos, užimtumo, poveikio aplinkai ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalį; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą sukurti tvarių gaminių politikos sistemą sprendžiant pagrindinių vertės grandinių klausimus pasitelkus sistemines sektorines strategijas, kartu PABRĖŽDAMA, kad reikia užtikrinti tų strategijų suderinamumą ir atsižvelgti į socialinį poveikį;

²³ Direktyva 2010/75/ES.

²⁴ Dok. 13229/18 – Komisijos komunikatas COM(2018) 673 final.

26. PRITARIA Komisijos planui pateikti žiedinės elektronikos iniciatyvą, kuria būtų sprendžiamas plataus vartojimo elektros ir elektroninių prietaisų poveikio aplinkai klausimas ir kovojama su pirmalaikiu nusidėvėjimu, visų pirma pailginant jų gyvavimą nustačius ekologinio projektavimo reikalavimus, palengvinus atnaujinimo ir taisymo veiklą, užtikrinant galimybę įsigyti atsarginių dalių ir kovojant su šiuo augančiu atliekų srautu, taip pat užtikrinant, kad vertingi komponentai ir žaliavos, visų pirma svarbiausios žaliavos, būtų regeneruojami ir vėl panaudojami Europos Sąjungoje, tuo pat metu pasitelkiant inovacijų ir technologinius pajėgumus ir nustatant minimaliuosius energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą šiomis aplinkybėmis pasiūlyti nustatyti universalųjį kroviklį;
27. PRITARIA Komisijos planui peržiūrėti Pavojingų medžiagų naudojimo apribojimo direktyvą²⁵, siekiant įvertinti jos veiksmingumą ir efektyvumą, taip pat suderinamumą su kitais teisės aktais, visų pirma su taikymo sritimi, apibrėžtimis, reikalavimais, išimtimis ir taikymo datomis pagal REACH reglamentą²⁶, EEĮ atliekų direktyvą²⁷, POT reglamentą²⁸ ir Ekologinio projektavimo direktyvą²⁹, kad būtų konsoliduota ir sustiprinta ES cheminių medžiagų teisės aktų sistema ir supaprastintas sprendimų priėmimo procesas;

25 Direktyva 2011/65/EB (su pakeitimais, padarytais Direktyva 2017/2102/ES).

26 Reglamentas 1907/2006/EB.

27 Direktyva 2012/19/ES.

28 Reglamentas 2019/1021/ES.

29 Direktyva 2009/125/EB.

28. REMIA visas Komisijos iniciatyvas, kuriomis skatinama elektros ir elektroninės įrangos atliekų (EEĮ atliekų), ypač didelės vertės elektroninių prietaisų atliekų, prevencija ir EEĮ atliekų rūšiuojamasis surinkimas, kad šios atliekos būtų geriau paruoštos pakartotiniam naudojimui arba perdirbimui; PABRĖŽIA, kad veiksmais, susijusiais su tokių priemonių skatinimu, turėtų būti atsižvelgiama į subsidiarumo aspektus ir jau esamas nacionalines sistemas ir, kiek tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrįsta, turėtų būti kuo labiau padidinta likusi elektroninių prietaisų vertė ir funkcionalumas; PABRĖŽIA, kad svarbu užkirsti kelią panaudotos elektros ir elektroninės įrangos, kuri nebetinka pakartotiniam naudojimui, neteisėtam vežimui, siekiant išvengti neigiamo poveikio sveikatai ir aplinkai ir išlaikyti svarbiausias žaliavas pačioje ES;
29. RAGINA Komisiją, remiantis, *inter alia*, Jungtinio tyrimų centro ataskaita, pasiūlyti elektros ir elektroninių gaminių taisomumo vertinimo balais sistemą, siekiant informuoti vartotojus apie šių gaminių taisomumą;

(Baterijos ir transporto priemonės)

30. PALANKIAI VERTINA Komisijos pasiūlymą dėl baterijoms skirtos naujos reglamentavimo sistemos³⁰, kuriuo siekiama visų baterijų atveju užtikrinti saugią, žiedinę ir tvarią baterijų vertės grandinę ir bus nustatytos priemonės, kurių tikslas – vertės išlaikymas ir optimizavimas nuo projektavimo ir gamybos iki naudojimo ir pakartotinio naudojimo, atnaujinimo ir perdirbimo, taip pat įkraunamų baterijų naudojimo skatinimas, kai tai tikslinga;
31. PRITARIA Komisijos ketinimui pasiūlyti peržiūrėti Direktyvą dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių³¹, siekiant padidinti žiediskumą automobilių sektoriuje nustatant, be kita ko, nuostatas dėl darnaus projektavimo ir kuo didesnio taisomumo, taip pat geriau užtikrinant vykdymą, kad būtų sprendžiamos problemos, susijusios su „dingusiomis“ transporto priemonėmis ir neteisėtu eksploatuoti netinkamų transporto priemonių eksportu;

30 Dok. 13944/20 + ADD 1 - COM(2020) 798 final.

31 Direktyva 2000/53/EB.

32. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą pasiūlyti peržiūrėti Direktyvą dėl pakuočių ir pakuočių atliekų³², siekiant užtikrinti, kad iki 2030 m. visos pakuotės būtų daugkartinės arba tinkamos perdirbti ekonomiškai įmanomu būdu, sumažinant pakuočių, perteklinių pakuočių ir tuo pačiu – pakuočių atliekų kiekį; kartu PAŽYMI, kad turi būti laikomasi higienos ir maisto saugos standartų; PAŽYMI, kad direktyva buvo peržiūrėta 2018 m. ir valstybėms narėms reikia pakankamai laiko jai įgyvendinti; RAGINA Komisiją į įtraukti, kai tinkama, nuostatas, susijusias su perdirbtosiomis medžiagomis pakuočių sudėtyje, panašias į Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvoje³³ taikomą požiūrį dėl plastikinių butelių;
33. PABRĖŽIA, kad siekiant šių tikslų, peržiūrint direktyvą dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, turėtų būti nustatytos atnaujintos ir konkretesnės, veiksmingesnės ir lengviau įgyvendinamos nuostatos, kuriomis būtų skatinama naudoti tvarias pakuotes vidaus rinkoje ir kuo labiau sumažinti pakavimo medžiagų sudėtingumą, kad būtų skatinami ekonomiškai įmanomi sprendimai ir didinamos pakartotinio naudojimo bei perdirbamumo galimybės, taip pat kuo labiau sumažintas susirūpinimą keliančių medžiagų kiekis pakuočių sudėtyje, visų pirma kiek tai susiję su maisto pakuočių medžiagomis; PABRĖŽIA, kad parduodant nesupakuotus produktus galima prisidėti prie pakuočių atliekų mažinimo; taip pat PABRĖŽIA, kad galimybė visuomenei naudotis geriamojo vandens fontanais ir prieiga prie geriamojo vandentiekio vandens gali padėti mažinti pakuočių atliekų kiekį, ir RAGINA Komisiją bei valstybes nares skatinti tokias priemones; PABRĖŽIA, kad pakuotės turi būti ženklinamos lengvai suprantamu būdu, kad vartotojai būtų informuojami apie jų tinkamumą perdirbti ir apie tai, kuriose vietose turi būti išmetamos jų atliekos, kad būtų sudarytos sąlygos joms perdirbti;
34. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą nustatyti saugaus visų plastikinių medžiagų perdirbimo į su maistu besiliečiančias medžiagas taisykles; PRAŠO Komisijos, glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamais gamintojais, nustatyti leidimų dėl polietileno tereftalato (PET) mechaninių procesų išdavimo tvarkaraštį ir parengti taisykles dėl kitų nei PET plastikų;

32 Direktyva 94/62/EB.

33 Direktyva 2019/904/ES.

35. PRITARIA ES plastikų strategijoje³⁴ išdėstytiems Komisijos tikslams ir RAGINA Komisiją įgyvendinti joje numatytus veiksmus, taip pat PRAŠO Komisijos pateikti ataskaitą apie jos įgyvendinimą ir poveikį aplinkai, pavyzdžiui, kiek tai susiję su išmetamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, ir įgytą patirtį, kuri gali turėti įtakos formuojant būsimą politiką;
36. PRIMENA vienkartinių gaminių naudojimo mažinimo, kai tai yra geriausias aplinkosaugos požiūriu sprendimas, ir suderinto išaiškinimo, kas yra gaminiai, kuriems taikoma Vienkartinių plastikinių gaminių direktyva, svarbą, taip pat tai, kad svarbu ženklinti gaminius ir plėtoti standartizuotus perdirbtų medžiagų kiekio produktų sudėtyje matavimo metodus, kurie, pageidautina, būtų grindžiami suderintais patikros metodais; šiame kontekste ATKREIPIA DĖMESĮ į galimą didesnės gamintojo atsakomybės naudą;
37. PABRĖŽIA, kad Vienkartinių plastikinių gaminių direktyva jau yra geras atspirties taškas nustatant bendrą perdirbtųjų medžiagų kiekio vienkartinių plastikinių gėrimų butelių sudėtyje kvotą; PABRĖŽIA, kad svarbu, jog valstybės narės stiprintų plastiko atliekų surinkimą, rūšiavimą ir perdirbimą bei strateginę aukštos kokybės perdirbimo infrastruktūrą, ir RAGINA Komisiją nedelsiant pasiūlyti tolesnes priemones, kuriomis būtų skatinama didesnė perdirbtųjų medžiagų paklausa, ribojamas plastiko atliekų eksportas už ES ribų ir uždaromos plastikinių pakuočių perdirbimo grandinės, pavyzdžiui, skatinant užstato ir grąžinimo sistemas arba didesnę gamintojo atsakomybę ir nustatant minimalius ES reikalavimus dėl perdirbtųjų medžiagų kiekio plastikinių gaminių sudėtyje;
38. RAGINA Komisiją ir valstybes nares remti bandomuosius projektus ir naujų novatoriškų technologijų, pavyzdžiui, pažangaus mechaninio ar cheminio plastikų perdirbimo, plėtrą, kartu užtikrinant, kad jie sumažintų bendrą poveikį aplinkai gyvavimo ciklo požiūriu; PRAŠO Komisijos ištirti galimybes pasiekti, kad cheminis perdirbimas taptų tvarių plastikų perdirbimo būdu ir apibrėžti sąlygas, kuriomis tai turi būti laikoma atliekų perdirbimo galimybe, kaip apibrėžta Atliekų pagrindų direktyvoje³⁵;

34 Dok. 5477/18 + ADD 1 – Komisijos komunikatas COM(2018) 28 final.

35 Direktyva 2008/98/EB (su naujausiais pakeitimais, padarytais Direktyva 2018/851/ES).

39. PABRĖŽIA, kad bet koks galimas biologinių, „biologiškai skaidžių“ ar „kompostuojamų“ plastikų naudojimas turėtų būti grindžiamas poveikio aplinkai gyvavimo ciklo metu vertinimais, visapusiškai atsižvelgiant į atsinaujinančiųjų medžiagų vaidmenį švelninant klimato kaitą, išsaugant biologinę įvairovę ir užtikrinant aprūpinimą maistu; todėl RAGINA Komisiją parengti aiškią politiką dėl biologinių, „biologiškai skaidžių“ ar „kompostuojamų“ plastikų, siekiant užkirsti kelią vartotojų klaidinimui, ir sumažinti šiukšlinimą plastikų ir nenumatytą taršą, užtikrinti tinkamą apdorojimą ir nepakenkti kitų rūšių plastiko pakuočių atliekų perdirbimui;
40. REMIA Komisijos pastangas kuo greičiau apriboti specialiai dedamų mikroplastikų kiekį ir spręsti taršos dėl plastiko granulių problemą, siekiant apsaugoti aplinką ir žmonių sveikatą, taip pat toliau plėtoti ir derinti metodus, skirtus netyčia iš tokių produktų, kaip tekstilės gaminiai, padangos, dažai ir dangos, išmetamam mikroplastiko kiekiui matuoti, siekiant imtis tolesnių priemonių taršos iš šių šaltinių problemai spręsti, ir SIŪLO remtis šuo metu vykdomu darbu pagal Jūrų strategijos pagrindų direktyvos³⁶ bendrą įgyvendinimo strategiją;
41. REMIA visas pastangas panaikinti mokslo žinių apie mikroplastikus aplinkoje, įskaitant dirvą ir orą, geriamąjį vandenį, biotą ir maistą, jų šaltinius ir poveikį žmonių sveikatai, spragas;
42. RAGINA Komisiją pateikti savo įsipareigojimus dėl mikroplastikų, įskaitant prevencines priemones mikroplastikams aplinkoje mažinti; PABRĖŽIA, kad visą gyvavimo ciklą reikia imtis prevencinių priemonių, pavyzdžiui, gaminti produktus taip, kad būtų išvengta mikroplastiko išmetimo, arba skalbyklėse įrengti filtras;

36 Direktyva 2008/56/EB.

43. PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisija paskelbė išsamią ES tekstilės gaminių strategiją, ir RAGINA Komisiją parengti strategiją atsižvelgiant į Tarybos jau pareikštus susirūpinimą keliančius klausimus ir rekomendacijas³⁷, be kita ko, taikant ekologinio projektavimo, vartotojų informavimo (ženklinimo sistema) priemones ir, jei tinkama, didesnės gamintojo atsakomybės sistemas, taip pat kuo labiau sumažinant susirūpinimą keliančių medžiagų kiekį ir laipsniškai jas pašalinant, atsižvelgiant į visą verpalų, audinių ir tekstilės gaminių gyvavimo ciklą, įskaitant jų daromą poveikį išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui, poveikį aplinkai bei sveikatai ir darbo sąlygoms; PRAŠO Komisijos apsvarstyti galimybes parengti konkretiems sektoriams skirtus teisės aktus; PRITARIA tam, kad į būsimą ES tekstilės gaminių strategiją būtų įtrauktas pasiūlymas uždrausti sunaikinti neparduotas ilgalaikio naudojimo prekes; PAŽYMI, kad į strategiją turėtų būti įtraukti ne tik nauji reikalavimai ES gamintojams, bet ir priemonės vartotojų elgsenos pokyčiui, tvarioms perdirbimo technologijoms ir perdirbtų tekstilės gaminių paklausai skatinti, atsižvelgiant į tai, kad nuo 2025 m. valstybės narės turi nustatyti privalomą rūšiuojamąjį tekstilės atliekų surinkimą; SKATINA Komisiją išanalizuoti greitosios mados poveikį aplinkai;
44. PABRĖŽIA ypatingą COVID-19 krizės poveikį šiam sektoriui visame pasaulyje ir poreikį bendradarbiauti su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant vartotojus ir socialinius taisymo tinklus, siekiant atgaivinti jį pagal tvaresnius, labiau žiedinius ir konkurencingesnius verslo modelius, kuriant vertę, darbo vietas ir atsparias, aplinką tausojančias ir socialiniu požiūriu teisingas vertės grandines, įskaitant laipsnišką susirūpinimą keliančių medžiagų pašalinimą iš medžiagų ciklą Europoje ir už jos ribų;
45. PAŽYMI, kad ekonomikos gaivinimo procesas reaguojant į COVID-19 krizę suteikia galimybę padidinti investicijas į tvarius sprendimus ir verslo modelius, įskaitant biologinių ir atliekinių pluoštų, be kita ko, vilnos, gamybą, veiksmingą rūšiuojamąjį surinkimą ir parengimo pakartotiniam naudojimui įrenginius, drabužių perdirbimą į drabužius, aukštos kokybės perdirbimo technologijas ir įrenginius, kuriais būtų kuriama vertė iš paskesnių atliekų srautų, taip pat investicijas į tvarius inovatyvius dizaino sprendimus, pvz., „išmaniuosius tekstilės gaminius“;

37 Dok. 12791/19 – 2019 m. spalio 4 d. Tarybos išvados „Didesnis žiediškumas. Perėjimas prie tvarios visuomenės“.

46. DAR KARTĄ PATVIRTINA, kad statybos ir pastatų sektoriuje sunaudojama labai daug medžiagų bei energijos ir išmetamas labai didelis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir kad šiam sektoriui reikia integruotų viso gyvavimo ciklo tvarumo ir žiediško principų, todėl PALANKIAI VERTINA Komisijos visapusišką požiūrį į apstatytą aplinką, atsižvelgiant į tai, kad dėl statybos darbų (pastatai, infrastruktūra ir statomas turtas) išmetamas didelis įkūnytasis ir eksploatavimo metu išsiskiriantis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir daromas didelis poveikis aplinkai visą statinių gyvavimo ciklą, ir PAŽYMI, kad tai turėtų apimti reikalavimus ir galimą statybos produktų gamybos pramonės, taip pat statybos ir nekilnojamojo turto pramonės indėlį siekiant Europos, kurios poveikis klimatui būtų neutralus, kuri būtų palanki biologinei įvairovei, kurioje energija ir ištekliai būtų vartojami efektyviai ir kurioje būtų užtikrinamas žiediskumas, SIŪLO atsižvelgti į statybos ir pastatų sektoriaus žalinimo socialinius aspektus; PRIMENA savo prašymą Komisijai išnagrinėti didesnės gamintojo atsakomybės sistemų panaudojimo galimybes skatinti žiedinius verslo modelius statybos ir pastatų sektoriuje; PABRĖŽIA, kad norint pasiekti šiuos tikslus su statyba susijusio užimtumo srityje labai svarbu užtikrinti tinkamą mokymą ir kvalifikacijos kėlimą;
47. PALANKIAI VERTINA tai, kad priimtas Komisijos komunikatas „Renovacijos banga Europoje“³⁸, PABRĖŽDAMA didelį tokios renovacijos bangos potencialą padidinti apstatytos aplinkos tvarumą – mažinant išteklių ir energijos suvartojimą bei išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kuris išsiskiria eksploatuojant pastatus (renovacija efektyviai naudojant išteklius ir energiją) – ir yra įkūnytas pastate, naudojant vidinius išteklius ir reikalingą energiją ilgiau, nes taip prisidedama prie medžiagų ciklo lėtinimo, taip pat pakartotinai panaudojant statybinius elementus ir gaminius, naudojant biologinius produktus, medžiagas ir antrines žaliavas, mažinant susirūpinimą keliančių medžiagų naudojimą medžiagose per visą jų gyvavimo ciklą, išsaugant kultūros paveldą bei miestų struktūras ir apsaugant aukštos kvalifikacijos darbo vietas arba jas kuriant; ATKREIPIA DĖMESĮ į tokių reikalavimų, kaip skaitmeniniai pastatų pasai ir aplinkosauginės gaminio deklaracijos, nustatymo naudą; PAŽYMI, kad renovacijos darbai turi būti vykdomi laikantis aukščiausių standartų, kad būtų prisidedama siekiant neutralaus poveikio klimatui Europos ir išvengiant energetikos sistemos ir CO₂ susaistymo dar kelis dešimtmečius;

38 Dok. 11855/20 + ADD 1 – Komisijos komunikatas COM(2020) 662 final.

48. PABRĖŽIA, kad svarbu spręsti visų statybos produktų, įskaitant antrines žaliavas, taip pat pastatų, infrastruktūros ir kito statomo turto tvarumo užtikrinimo klausimą, kartu nagrinėjant, kaip laikomasi techninių, funkcinių, energijos ir išteklių vartojimo efektyvumo, socialinių, aplinkosaugos ir sveikatos reikalavimų; PABRĖŽIA, kad su gyvavimo ciklu susijęs poveikio aplinkai ir išteklių naudojimo vertinimas, taip pat pastatų, miestų, regionų ir nacionalinio pastatų ūkio išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vertinimas gali padėti kurti žiedinį, biologinei įvairovei palankų ir neutralaus poveikio klimatui pastatų ūkį Europoje, taip siekiant ES tikslų tvarumo srityje; PAŽYMI, kad ES lygmens (-ų) sistema suteikia platformą gyvavimo ciklo vertinimui ir palyginimui³⁹; PRIMENA, kad Atliekų pagrindų direktyvoje Komisija įpareigojama apsvarstyti galimybę nustatyti statybos ir griovimo atliekų perdirstimo tikslus;
49. PALANKIAI VERTINA Komisijos pasiūlymą skatinti iniciatyvas, kuriomis siekiama mažinti dirvožemio sandarinimą ir atgaivinti apleistus pramoninius sklypus, didinti saugų, tvarų ir žiedinį iškasto grunto naudojimą, pripažįstant, kad žiediškumas galėtų sumažinti žemės naudojimo pėdsaką ir prisidėti prie ekosistemų atkūrimo; PABRĖŽIA, kad valstybės narės turi visapusiškai įgyvendinti galiojančius teisės aktus, visų pirma dėl „Natura 2000“⁴⁰, kuriais siekiama užkirsti kelią naujų statybų neigiamam poveikiui biologinei įvairovei;
50. PABRĖŽIA, kad pastatų statybos arba renovacijos, laikantis tvarumo ir žiediškumo principų, pagrindas yra saugių, kokybiškų, efektyviai išteklius ir energiją naudojančių statybos produktų, apie kuriuos turima techninės, su poveikiu klimatui, aplinkai ir sveikatai susijusios informacijos, prieinamumas, ir AKCENTUOJA, kad jiems gaminti turėtų būti, kiek įmanoma, naudojamos aukštos kokybės ir sertifikuotos antrinės žaliavos arba tvariai pagaminti biologiniai produktai ir medžiagos;

39 https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en.

40 Pagal direktyvas 92/92/EEB (buveinės) ir 2009/147/EB (paukščiai).

(Maistas, vanduo ir maisto medžiagos)

51. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad visos naujos iniciatyvos vienkartinius gaminius maisto sektoriuje pakeisti techniniu ir ekonominiu požiūriu įgyvendinamu būdu turėtų būti glaudžiai susijusi su priemonių, nustatytų įgyvendinant Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą, vertinimu ir tvarių gaminių politikos iniciatyvos rengimu;
52. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad vanduo tampa vis vertingesniu ištekliu, ir PRIMENA, kad vertingos medžiagos gali būti regeneruojamos nuotekų valymo procese ir iš nuotekų dumblo, o pakartotinis vandens naudojimas žemės ūkio ir kituose sektoriuose, pavyzdžiui, pramoniniuose procesuose, gali prisidėti prie veiksmingo vandens naudojimo; PABRĖŽIA, kad išvalytų miesto nuotekų pakartotinis naudojimas drėkinimo tikslais kai kuriais atvejais gali daryti mažesnę poveikį aplinkai nei gamtinių vandens išteklių naudojimas; PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą priimti integruotą maisto medžiagų valdymo veiksmų planą ir Komisijos ketinimą apsvarstyti galimybes kuo greičiau peržiūrėti direktyvas dėl nuotekų valymo⁴¹ ir dėl nuotekų dumblo⁴², kad būtų padidintas jų indėlis į žiedinę ekonomiką, kartu užtikrinant aplinkos, žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugą, įskaitant laipsnišką susirūpinimą keliančių medžiagų pašalinimą iš medžiagų naudojimo ciklą, be kita ko, derinant su Trąšų reglamentu⁴³;

Atliekų prevencija, galimybių kūrimas

(Prevencija, parengimas pakartotiniam naudojimui, perdirbimas ir kitoks naudojimas)

53. PALANKIAI VERTINA tai, kad CEAP daug dėmesio skiriama atliekų prevencijai, ir PABRĖŽIA, kad daug sprendimų yra susiję su veiksminga gaminių politika, kurią reikia realizuoti konkrečiais veiksmais ir priemonėmis, skatinančiais atliekų prevenciją, pavyzdžiui, produktų naudojimo trukmės pratęsimu;

41 Tarybos direktyva 91/271/EEB.

42 Tarybos direktyva 86/278/EEB.

43 Reglamentas 2019/1009/ES.

54. PABRĖŽIA, kad peržiūrėjus Atliekų pagrindų direktyvą buvo nustatytas didelis užmojis, ir PAŽYMI, kad tai būtų galima lengviau pasiekti pasitelkus investicijas, kurias paskatintų priemonė „Next Generation EU“, DFP ir kitos finansinės priemonės; ATKREIPIA DĖMESĮ į likusius įgyvendinimo iššūkius ir poreikį naudotis geriausia patirtimi taikant ekonomines priemones, pvz., didesnę gamintojo atsakomybę; todėl PABRĖŽIA didesnės gamintojo atsakomybės vaidmenį siekiant su atliekų prevencija ir tvarkymu susijusių tikslų, taip pat skatinant žiedinę ekonomiką; SKATINA valstybes nares stiprinti esamų didesnės gamintojo atsakomybės sistemų įgyvendinimą ir RAGINA Komisiją išnagrinėti galimybę išplėsti didesnės gamintojo atsakomybės taikymą, kai tikslinga, kitoms gaminių grupėms;
55. RAGINA Komisiją išnagrinėti galimybę nustatyti plataus užmojo ir patikrinamus atliekų mažinimo tikslus didžiausią poveikį turinčių atliekų srautų atžvilgiu; kartu PABRĖŽDAMA, kad visi nauji pasiūlymai turėtų būti grindžiami išsamiu poveikio vertinimu, ir PRIPAŽINDAMA, kad plataus užmojo perdirbimo tikslai, susiję su komunalinėmis atliekomis ir pakuotėmis bei vienkartiniais plastikiniais gaminiais, buvo patvirtinti 2018 ir 2019 m. ir tik dabar yra įgyvendinami valstybėse narėse; RAGINA Komisiją atliekant kelias būsimas atliekų teisės aktų peržiūras sugrupuoti susijusias iniciatyvas; PABRĖŽIA, kad reikia stiprinti taisymo ir pakartotinio naudojimo sistemas ES, ir RAGINA Komisiją apsvarstyti galimybę suintensyvinti visos ES diskusijas dėl tam tikrų gaminių taisymo ir pakartotinio naudojimo sistemų;
56. REMIA rūšiuojamojo surinkimo sistemų ir selektyvaus rūšiavimo sistemų gerinimą ES, kad būtų užtikrintas aiškumas ir patogumas ES gyventojams, sudarant sąlygas ne tik pasiekti didesnius perdirbimo tikslus, bet ir pagerinti antrinių žaliavų kokybę ir su jomis susijusių sąnaudų bei išteklių naudojimo efektyvumą, tačiau PABRĖŽIA, kad bet koks rūšiuojamojo surinkimo sistemų racionalizavimas ES lygmeniu turi būti atliekamas atsižvelgiant į valstybių narių ypatumus ir subsidiarumo bei proporcingumo principus bei remtis geriausia patirtimi; ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad būtina plėtoti rūšiuojamojo surinkimo, inovatyvius rūšiavimo ir perdirbimo metodus ir didinti pajėgumus siekiant užtikrinti tinkamą rūšiuojamojo surinkimo būdu surenkamų atliekų tvarkymą ES;

57. PABRĖŽIA, kad reikia gerinti atliekų tvarkymo ir žiedinio atliekų tvarkymo sistemas laikantis atliekų hierarchijos, ir todėl PABRĖŽIA, kad svarbu palaipsniui atsisakyti susirūpinimą keliančių medžiagų, todėl REMIA didesnę netoksinių antrinių žaliavų žiediškumą aplinkoje be toksinių medžiagų; todėl PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisija priėmė komunikatą „Cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti. Aplinkos be toksinių medžiagų kūrimas“⁴⁴;
58. ATKREIPIA DĖMESĮ į poreikį toliau investuoti į inovacijas ir infrastruktūrą, susijusias su technologijomis ir pajėgumais, skirtais parengimui pakartotiniam naudojimui, rūšiavimui, aukštos kokybės perdirbimui Europoje, kartu pažymėdama, kad reikia sukurti ir eksploatuoti atitinkamą infrastruktūrą, be kita ko, tam tikrais atvejais kitokiam atliekų naudojimui, kartu laikantis atliekų hierarchijos ir taip, kad būtų kuo labiau sumažintas žalingas poveikis aplinkai ir klimatui, ir prireikus remti MVĮ šiame sektoriuje; be to, PABRĖŽIA, kad perdirbimo pajėgumų gerinimas ir didinimas bei perdirbimo Europoje propagavimas gali būti veiksmingas atliekų eksporto mažinimo būdas;

(Europos antrinių žaliavų rinkos stiprinimas; atliekų vežimas)

59. PALANKIAI VERTINA būsimą ES atliekų vežimo reglamento⁴⁵ peržiūrą siekiant labiau reglamentuoti atliekų vežimą, visų pirma atliekų eksportą į trečiąsias šalis, kuris galėtų būti žalingas aplinkai ir žmonių sveikatai paskirties šalyse, taip pat užtikrinti veiksmingą vežimo kontrolę ir sustiprinti vykdymo užtikrinimą kovojant su neteisėtu atliekų vežimu, tuo pat metu naudojantis skaitmeniniais sprendimais ir keičiantis elektroniniais duomenimis, kad procedūros būtų veiksmingesnės, nedarant poveikio aplinkos apsaugos lygiui, kad būtų užtikrintas sklandesnis atliekų vežimo veikimas ES, nes tai yra itin svarbu kuriant stiprią bendrąją antrinių žaliavų rinką, grindžiamą aukštais aplinkos standartais ir skaidrumu;

44 Dok. 11976/20 + ADD 1 – Komisijos komunikatas COM(2020) 667 final.

45 Reglamentas 1013/2006/EB.

60. PABRĖŽIA, kad svarbu stiprinti antrinių žaliavų vidaus rinką, grindžiamą aukštais aplinkos, saugos ir kokybės standartais ir skaidrumu, siekiant pagerinti antrinių žaliavų tiekimą ir optimizuoti jų naudojimą, ir taip sumažinti ES priklausomybę nuo pirminių išteklių ir padidinti strateginį savarankiškumą, kartu išsaugant atvirąją ekonomiką; PABRĖŽIA, kad reikia skatinti antrinių žaliavų naudojimą gaminant naujus produktus; todėl PABRĖŽIA, kad svarbu plėtoti europinius ir propaguoti pasaulinius antrinių žaliavų turinio ir kokybės standartus bei sertifikavimą siekiant naudos visoje vertės grandinėje ir vykdyti viešuosius pirkimus jų paklausai skatinti, ir RAGINA valstybes nares bei Europos institucijas pasinaudoti šiomis priemonėmis;
61. RAGINA Komisiją įvertinti galimybes įsteigti pagrindinių antrinių žaliavų rinkos stebėjimo centrą, naudojant skaitmeninę platformą, kad, be kita ko, būtų galima nustatyti perdirbtų antrinių žaliavų pasiūlą ir paklausą ir taip sudaryti palankesnes sąlygas antrinių žaliavų vidaus rinkai ir sėkmingam įmonių bendradarbiavimui, taip skatinant pramonės simbiozę ir pramonės aljansus;
62. PABRĖŽIA suderintų atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijų ir standartizavimo svarbą, nes tai gali žymiai pagerinti antrinių žaliavų rinką; PALANKIAI VERTINA Komisijos planus įvertinti, koku mastu reikia toliau plėtoti ES masto atliekų nebelaikymo atliekomis kriterijus tam tikrų atliekų srautų atžvilgiu, kai tinkama; PAŽYMI, kad šiuos kriterijus turėtų būti galima taikyti administraciniu lygmeniu; RAGINA Komisiją išplėsti vertinimą ir į jį įtraukti ir šalutinius produktus;

63. PABRĖŽIA, kad reikia atliekas tvarkyti kuo aukštesniu atliekų hierarchijos lygmeniu ir visose valstybėse narėse kuo greičiau nutraukti neperdirbtų komunalinių atliekų šalinimą sąvartynuose, atsižvelgiant į specifinę padėtį atokiausiuose regionuose, ir PRIMENA žalingą atliekų šalinimo sąvartynuose poveikį aplinkai, klimato kaitai ir tikslui sukurti žiedinę ekonomiką; AKCENTUOJA rūšiavimo surinkimo, rūšiavimo ir kokybiško perdirbimo, taip pat poreikio deginti atliekas mažinimo svarbą; PABRĖŽIA, kad reikia imtis tikslingesnių veiksmų siekiant užkirsti kelią neteisėtam atliekų išmetimui ir tvarkyti atliekas aplinkai saugiu būdu; PABRĖŽIA, kad reikia statyti ir eksploatuoti atitinkamą infrastruktūrą taip, kad žalingas poveikis sveikatai, aplinkai ir klimato kaitai būtų kuo mažesnis;

Žiedinė ekonomika ir skaitmeninės technologijos

64. PABRĖŽIA didelę skaitmeninimo svarbą siekiant, kad žiedinė ekonomika veiktų, nes didinamas išteklių naudojimo efektyvumas ir vertės išlaikymas vertės grandinėse, pavyzdžiui, sudaromos sąlygos informacijos apie produktą srautui, taip įmonėms, reguliavimo institucijoms ir vartotojams užtikrinant skaidrumą ir pasitikėjimą, kartu užtikrinant aukšto lygio duomenų apsaugą; RAGINA Komisiją pateikti pasiūlymą dėl skaitmeninių produkto pasų, kurie leistų stebėti ir atsekti produktus ir kuriuose būtų pateikta informacija, be kita ko, apie kilmę, sudėtį, įskaitant susirūpinimą keliančias medžiagas, svarbiausiųjų žaliavų kiekį, perdirbtų medžiagų kiekį, pakartotinio naudojimo, taisymo, surinkimo po išmetimo ir išmontavimo galimybes ar instrukcijas ir tvarkymą tiems produktams tapus atliekomis; AKCENTUOJA skaitmeninių technologijų teikiamas galimybes veiksmingiau tvarkyti atliekas – nuo atliekų surinkimo, rūšiavimo, naudojimo ir apdorojimo iki geresnio perdirbimo pajėgumų planavimo;

65. RAGINA Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais, sukurti standartizuotą Europos pažangiųjų žiedinės ekonomikos prietaikų duomenų erdvę, kurioje būtų pateikiami duomenys apie vertės grandines ir informacija apie produktą; PRAŠO Komisijos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis įvertinti, kokios esamos duomenų bazės ir kokie pagal teisėkūros priemonės surinkti duomenys gali būti naudojami kaip atskaitos taškas rengiant skaitmeninius produkto pasus; PABRĖŽIA, kad reikia nustatyti dalijimosi duomenimis standartus ir protokolus, kad būtų užtikrintas duomenų naudojimo sąveikumas ir saugumas;
66. PATVIRTINA, kad reikia mažinti IRT, skaitmeninių technologijų, skaitmeninių sprendimų ir susijusių paslaugų anglies pėdsaką, energetinį pėdsaką ir žaliavų naudojimo rodiklį; RAGINA Komisiją nustatyti arba pakoreguoti esamus IRT sistemų, elektros ir elektroninių prietaisų ekologinio projektavimo reikalavimus siekiant padidinti pakartotinio naudojimo galimybes, patvarumą, taisomumą bei perdirbamumą ir palengvinti išmontavimą ir išgavimą siekiant pakartotinai naudoti komponentus ir nepavojingas medžiagas, itin daug dėmesio skiriant svarbiausiosioms žaliavoms;
67. SKATINA Komisiją ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus įgyvendinant CEAP veiksmus atsižvelgti į visas tvaraus skaitmeninimo galimybes; RAGINA valstybes nares sutelkti viešąsias ir privačiąsias investicijas, be kita ko, įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, kuriomis būtų remiamas siekis užtikrinti poveikio klimatui neutralumą ir žiedinę ekonomiką, be kita ko, pasinaudojant IRT sektoriaus indėliu;

Sąlygų žiediškumui sudarymas, žiediškumo skatinimas ir jo integravimas bendrojoje rinkoje

(Gera veikianti bendroji rinka)

68. PABRĖŽIA, kad gerai veikianti bendroji rinka yra labai svarbi, kad žalioji ir skaitmeninė pertvarkos būtų sėkmingos, nes ji sukuria kritinę masę siekiant skatinti inovatyvią ir tvarią gamybą ir vartojimą;

69. PABRĖŽIA, kad reikia aiškos ir nuoseklios veiksmingų reguliavimo ir su reguliavimu nesusijusių priemonių sistemos, visų pirma suderinimo ir abipusio pripažinimo, siekiant padidinti tvarių ir žiedinių modelių konkurencingumą, ir užtikrinti pasitikėjimą ir stabilumą suinteresuotiesiems subjektams; atsižvelgdama į tai PAŽYMI, kad reikia propaguoti investicijas ir svarbias ekonomines svarto poveikio priemones, kurios gali pasitarnauti kaip žiedinių verslo modelių konkurencingumo paskatos;
70. AKCENTUOJA problemą dėl asimetrijos, kuri susidarys bendrojoje rinkoje dėl to, kad vienu metu bus siūlomi ir linijinės gamybos produktai (gaminami mažomis kainomis, netaikant aplinkosaugos apribojimų) ir žiedinės gamybos produktai (gaminami pagal žiedinės ekonomikos principus, be kita ko, dėl išaugusios internetinės prekybos produktais); todėl PABRĖŽIA veiksmingos ES masto rinkos priežiūros, grindžiamos naujuoju rinkos priežiūros reglamentu⁴⁶, ir vykdymo užtikrinimo vaidmenį ne tik siekiant naudoti vartotojams, bet ir užtikrinant vienodas sąlygas įmonėms;
71. AKCENTUOJA aiškos ir nuoseklios reglamentavimo sistemos svarbą siekiant valdyti tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių investicijas į inovatyvų žiedinį verslumą ir infrastruktūrą, kad būtų užtikrintas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ES iki 2050 m.; PABRĖŽIA tvarių finansų darbotvarkės ir ypač ES taksonomijos, kuriomis vadovaujantis bus identifikuojama veikla, kuria prisidedama prie perėjimo prie žiedinės ekonomikos, svarbą; todėl PABRĖŽIA priemonės „Next Generation EU“ ir DFP finansavimo potencialą pritraukti privatųjį kapitalą investicijoms į žiedinę praktiką remti ir RAGINA visas valstybes nares naudoti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais žiedinėms investicijoms skatinti; RAGINA Komisiją parengti žiediškumo kriterijus Taksonomijos reglamento⁴⁷ kontekste ir tinkamai paskelbti informaciją Nefinansinės informacijos atskleidimo direktyvos⁴⁸ kontekste kartu užtikrinant šių dviejų teisės aktų suderinamumą;

46 Reglamentas 2019/1020/ES.

47 Reglamentas 2020/852/ES.

48 Direktyva 2014/95/ES.

72. PABRĖŽIA, kad aplinkai kenksmingų subsidijų mažinimas ir laipsniškas panaikinimas yra pagrindiniai perėjimo prie žiedinės ekonomikos elementai;
73. PRIPAŽIŠTA nacionalinių skatinamųjų priemonių paketų papildomą funkciją atgaivinant ir pertvarkant mūsų ekonomikas, kad būtų užtikrintas žiediškumas, ir TEIGIAMAI VERTINA tai, kad pagal Europos semestro procesą konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose pastaruoju metu daugiausia dėmesio skiriama tokių veiksmų gairėms; PAŽYMI, kad prie veiksmingo finansavimo paskirstymo gali prisidėti tarpusavio mokymasis, konsultavimo paslaugos ir techninės konsultacijos;

(Moksliniai tyrimai, informavimas, švietimas ir mokymas ir pilietinės visuomenės įgalėjimas)

74. PABRĖŽIA, kad moksliniai tyrimai, inovacijos, informavimas, švietimas ir mokymas, taip pat bendradarbiavimas su verslo ir pramonės subjektais yra labai svarbūs pereinant prie žiedinės ekonomikos, visų pirma didinant plačiosios visuomenės, politikos formuotojų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų informuotumą, kad jie galėtų visapusiškai dalyvauti pereinant prie tvaresnių gyvenimo būdo ir vartojimo modelių;
75. PABRĖŽIA, kad reikia atsižvelgti į perėjimo prie žiedinės ekonomikos socialinį aspektą, apsvarstant įgūdžių ugdymo (perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo), mokymosi visą gyvenimą, švietimo ir mokymo sistemų pritaikymo ir modernizavimo poreikius, taip pat į elgsenos pokytį ir poreikį užtikrinti socialiai įtraukią ir teisingą pertvarką, taip pat į konkrečius konkrečius socialinėms grupėms ir valstybėms narėms bei regionams kylančius iššūkius; AKCENTUOJA naujos Europos įgūdžių darbotvarkės⁴⁹ svarbą žiediniam ir žaliajam ekonomikos atsigavimui ir skaitmeninei pertvarkai;

⁴⁹ Dok. 9349/20 – Komisijos komunikatas COM(2020) 274 final.

76. PABRĖŽIA svarbų miestų ir regionų vaidmenį ir potencialą pereinant prie žiedinės ekonomikos, akcentuodama vietos metodų svarbą, ir ATKREIPIA DĖMESĮ į didelį finansavimo, teikiamo pagal priemonę „Next Generation EU“ ir sanglaudos politiką, potencialą remiant miestų ir regionines žiedinės ekonomikos iniciatyvas ir kuriant vietines darbo vietas;
77. PABRĖŽIA, kad specialus mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimas pagal siūlomą 2021–2027 m. programą „Europos horizontas“ gali padėti toliau plėtoti Europos lyderystę tvarių ir žiedinių technologijų bei inovatyvių žiedinių verslo modelių srityje;
78. PRIPAŽIŠTA, kad MVĮ susiduria su dideliais iššūkiais ir kad reikia remti MVĮ pajėgumų didinimą naudojantis esamais tinklais, pavyzdžiui, Europos efektyvaus išteklių naudojimo žinių centru (EREK) arba Europos įmonių tinklu (EEN), ir AKCENTUOJA klasterių, kurie palengvina pertvarką, svarbą ir tai, jog svarbu, kad MVĮ diegtų ir įsisavintų žiedines inovacijas, naujas technologijas ir pramonės simbiozę; PABRĖŽIA, kad kompetencijos centrai ir inovacijų infrastruktūra, kuriais kuo plačiau gali naudotis verslininkai ir kuriuose jie galės įgyti ekologinio projektavimo ir žaliosios verslo vadybos įgūdžių, atlieka svarbų vaidmenį kuriant žiedinę ekonomiką;
79. PABRĖŽIA svarbų suinteresuotųjų subjektų įsitraukimo vaidmenį pereinant prie žiedinės ekonomikos ir ragina Komisiją išnaudoti Europos žiedinės ekonomikos suinteresuotųjų subjektų platformos, kuriai vadovaujama kartu su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, ir kitų valstybėse narėse veikiančių platformų potencialą;
80. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad daugėja tvarumo iniciatyvų, visų pirma drabužių sektoriuje, įskaitant pilietinės visuomenės iniciatyvas, ir RAGINA Komisiją bei valstybes nares remti ir skatinti šią tendenciją;

Iniciatyvi pasaulinio lygmens veikla

81. REMIA Komisijos plataus užmojo siekį skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos visame pasaulyje, be kita ko, stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje;
82. PABRĖŽIA Tarptautinės išteklių darbo grupės išvadas dėl išteklių naudojimo pasaulyje ir materialinių išteklių gavybos bei apdorojimo poveikio, PRAŠO Komisijos išnagrinėti galimybes apibrėžti „saugią veiklos erdvę“, skirtą tausiam gamtos išteklių naudojimui, ir pradėti pasaulinį dialogą dėl gamtos išteklių valdymo ir galimybių pagerinti dabartinę padėtį, be kita ko, sudarant tarptautinį susitarimą;
83. PALANKIAI VERTINA Komisijos iniciatyvas sudaryti palankesnes sąlygas dvišaliams ir daugiašaliams dialogams ir integruoti nuostatą dėl žiedinės ekonomikos į laisvosios prekybos susitarimus, ES išorės politikos finansavimo priemones, visame pasaulyje kurti supratimą apie žiedinės ekonomikos principus ir juos remti visame pasaulyje, pavyzdžiui, vykdant žiedinės ekonomikos misijas; PRAŠO Komisijos ir valstybių narių toliau bendradarbiauti visuose atitinkamuose forumuose, įskaitant JT Generalinę Asamblėją ir JT aplinkos asamblėją; todėl PALANKIAI VERTINA Komisijos pasiūlymą įsteigti Pasaulinį žiedinės ekonomikos ir efektyvaus išteklių naudojimo siekiant teisingos pertvarkos aljansą penktajame JT aplinkos asamblėjos posėdyje (UNEA-5);
84. PALANKIAI VERTINA Komisijos iniciatyvą pasiekti visuotinį susitarimą dėl plastikų siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą plastikų, įskaitant plastiko atliekas, poveikį aplinkai ir ĮSIPAREIGOJA siekti tokio visuotinio susitarimo, visų pirma siekiant sumažinti į jūrą išmetamų plastiko šiukšlių ir mikroplastikų kiekį, ir SKATINA valstybes nares ir Komisiją tuo tarpu toliau imtis veiksmų nacionaliniu ir regionų lygmenimis;

85. PABRĖŽIA, kad labai svarbus yra pagal Strateginį požiūrį į tarptautinį cheminių medžiagų valdymą (SAICM) vykdomas procesas siekiant kitame Tarptautinės cheminių medžiagų valdymo konferencijos (ICCM) susitikime priimti sprendimą dėl tvirtos patikimo cheminių medžiagų ir atliekų tvarkymo po 2020 m. sistemos;
86. REMIA plataus užmojo tarptautines priemones visose politikos srityse, kurios yra svarbios siekiant paspartinti visuotinį perėjimą prie žiedinės ekonomikos, pavyzdžiui, atliekų tvarkymas, cheminių medžiagų valdymas, ir kovą su neteisėtu atliekų ir cheminių medžiagų vežimu pagal daugiašalius aplinkosaugos susitarimus, pvz., Bazelio konvenciją dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų kontrolės ir Roterdamo konvenciją dėl sutikimo, apie kurią pranešama iš anksto, procedūros, taikomos tam tikroms pavojingoms cheminėms medžiagoms ir pesticidams tarptautinėje prekyboje;

Pažangos kuriant žiedinę ekonomiką stebėseną

87. PABRĖŽIA veiksmingos stebėsenos sistemos (įskaitant kosmoso infrastruktūros, tokios kaip „Copernicus“ ir GALILEO/EGNOS, naudojimą) svarbą siekiant įvertinti pažangą kuriant saugią ir tvarią žiedinę ekonomiką, kurios poveikis klimatui būtų neutralus, ji būtų palanki biologinei įvairovei, o ištekliai joje naudojami efektyviai;
88. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą stiprinti pertvarkos stebėseną ir atnaujinti žiedinės ekonomikos stebėsenos sistemą ir PAŽYMI vertingą Beladžo proceso indėlį šiuo atžvilgiu; tačiau PABRĖŽIA, kad svarbu vengti nereikalingos administracinės ir ekonominės naštos ir veiksmingai naudotis esamomis statistinių duomenų ir stebėsenos sistemomis;
89. PRIMENA, kad reikia toliau tobulinti esamus rodiklius arba apsvarstyti galimybę parengti naujus, siekiant visoje vertės grandinėje geriau aprėpti produktų ir paslaugų gyvavimo ciklą, ir dar geriau įsisavinti naujus ir žiedinius verslo modelius bei išteklių naudojimo valdymo metodus; todėl SKATINA Komisiją, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, išnagrinėti, kaip šiais rodikliais galėtų būti nustatytas orientacinio ES žiedinės ekonomikos tikslo lyginamasis standartas;

90. SKATINA Komisiją ir kitas ES institucijas bendradarbiauti apibrėžiant inovatyvius parametrus, kad būtų lengviau įvertinti žiediškumą, pasinaudojant skaitmeninimo teikiama nauda, kartu visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių socialines ir ekonomines aplinkybes; PABRĖŽIA atnaujintos sistemos suderinimo su kitomis esamomis tvarumo priemonėmis ir iniciatyvomis naudą siekiant visapusiškai įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus.
-